

10 PRAVIDEL PRO SPRÁVNÝ ROZVOJ ŘEČI

Zpracované z publikace: KRYČOVÁ, Marta. Činnosti k rozvoji řečových dovedností dětí v předškolním vzdělávání. Praha: Raabe, [2018]. ISBN 978-80-7496-376-6.

- 1. Na dítě nešišláme** – je velice důležité, aby dítě, které si osvojuje první slova, je slyšelo ve správném tvaru a s použitím správných hlásek.
- 2. Komunikace** – rodiče dětí by měli vytvořit dítěti vhodné komunikační prostředí. Základem je, aby rodina spolu komunikovala. Dítě by se mělo naučit naslouchat rodičům, vnímat je a dokázat reagovat na otázky. Ale také naopak, rodiče by měli naslouchat svému dítěti a trpělivě mu odpovídat mnohdy na velmi únavné otázky.
- 3. Četba před spaním** – je bohužel často opomíjená. V dnešní uspěchané době rodiče raději pouštějí pohádky z médií. Nicméně četba před spaním je velice důležitá pro rozvoj komunikačních dovedností u dítěte. Dítě se učí nejen naslouchat, udržet pozornost rozvíjet představivost a fantazii, ale zkvalitňuje se i vzájemné vztahy mezi předčítajícím a dítětem. Četba by měla být v každé rodině denním rituálem. Tím, že rodič dítěti čte, vzbuzuje v dítěti zájem o knihu a vychovává budoucího čtenáře.
- 4. Dostatek pohybu** – řada rodičů si neuvědomuje, že rozvoj hrubé a jemné motoriky souvisí s rozvojem řečových dovedností. Platí obecné pravidlo „všechno souvisí se vším“, a proto je velice důležité, aby dítě mělo dostatek každodenního pohybu a osvojovalo si základní sportovní činnosti nebo sporty.
- 5. Méně kroužků a více společných zážitků** – rodina by měla trávit co nejvíce času spolu. Pokud má dítě zájem o nějaký kroužek, je samozřejmě dobré mu v rámci možností rodiny vyhovět. Je důležité, aby dítě nebylo kroužky zahlceno, ale mělo možnost se také „nudit“. Tím, že bude rodina trávit hodně času spolu, vytvoří si společné zážitky, které budou předmětem komunikace při dalších společných aktivitách.
- 6. Média ano** – řada rodičů má pocit, že když dítě posadí k televizi nebo k počítači, tak dělá něco špatně, ale naopak média jsou součástí dnešní moderní doby a bohužel se do jisté míry bez nich neobejdeme. Důležité je, aby čas strávený u média byl přiměřený. Pokud si rodič vyžádá na dítěti reflexi, rozvíjí jeho komunikační schopnosti (zapamatování příběhu, časový sled, reprodukce apod.)
- 7. Chybnou výslovnost dítěte vhodně opravujeme** – v případě tzv. zkomolených výrazů dítěti neřekneme například větu: „*takhle se to neříká!*“ ale pouze opravíme

chybné slovo. Dítě si postupem času správný tvar slova osvojí a nebude mít strach mluvit v případě, že si není jisté tvarem slova.

8. **Včas zahájit logopedickou péči** – problémem dnešní doby je, že je málo klinických logopedů a čekací lhůty jsou dlouhé. Řada rodičů bohužel zbytečně odkládá návštěvu logopeda do doby, kdy je na to upozorní pedagogové v mateřské škole. Základ je každodenní domácí procvičování logopedických cvičení. Je dobré si z této činnosti udělat každodenní rituál s motivací, protože řadu dětí procvičování nebaví, zvláště, když jim výslovnost dané hlásky činí potíže.
9. **Společenské hry** – jsou důležitou součástí celkového rozvoje dítěte, zejména rozvoje komunikačních schopností. Hry by se měly pravidelně zařazovat do programu rodiny. Právě při hrách se dítě naučí rychlé reakci, pravidlům, trpělivost, soustředěnosti a neméně důležité vlastnosti – umět prohrávat.
10. **Motivace dítěte** – zejména pozitivní motivace je pro dítě velice důležitá. Každé dítě je rádo uznáno a pochváleno a tím je kladně motivováno k další činnosti. Nicméně je velice důležité, aby rodič vhodně pracoval s odměnami. Rodiče by děti měly chválit často, užívat různé druhy pochval, ale vždy přiměřeně k dané situaci. Hmotné odměny by pro dítě měly být něco výjimečného. Tím, že rodiče budou vhodně zacházet s odměnami, předcházejí tzv. návyku na odměnu“, kdy dítě dělá danou činnost pouze ze zjištěných důvodů.

Úkolem pedagoga v mateřské škole je, aby prostřednictvím vhodné motivace rozvíjel dětské schopnosti, dovednosti a vědomosti.

Podle Pavelkové (2012) by si měl pedagog dávat pozor na celou řadu situací:

- poskytnou dítěti pomocnou ruku, ale pouze v případě, že dítě o pomoc žádá
- projevovat zájem o dítě – dítě by mělo vědět, že pedagog se o něj zajímá, tzn. naslouchá dítěti, sdílí s ním různé zážitky, zajímá se o prostředí, ve kterém dítě žije
- udržovat kontakt s dítětem – zejména zrakový
- dát dítěti komunikační prostor
- přistupovat k dítěti laskavě
- ocenit dítě i před spolužáky
- poskytovat bezpečné prostředí, podporovat zdravé sebevědomí

(Tomášková 2015, Pavelková 2012)